

KIPR

Павел Якуб Шевчик

KONFEDERACJA INICJATYW POZARZĄDOWYCH RZECZYPOSPOLITEJ

ВІДГУК

до звіту про допомогу польських неурядових організацій Україні

Звіт має 100 сторінок, розділений на три розділи і не містить багатої наукової бібліографії. Втім, відсутність такої бібліографії можна пояснити характером дослідження і тим, що воно не є науковою монографією. Тим не менш, численні посилання на літературу з даної тематики безумовно збагатили б викладений зміст. Звичайно, цей звіт не зовсім позбавлений посилань на відповідну літературу, він містить посилання на інші звіти, дослідження і навіть повідомлення ЗМІ, і робить це в контексті останніх подій, що слід оцінювати лише позитивно. Крім того, звіт містить детальні статистичні дані з чітким зазначенням джерел цих даних. Безсумнівно, ці дані свідчать про глибокий підхід до аналізованої теми, тим більше, що вони супроводжуються аналітичними коментарями. Водночас, заслуговує на позитивну оцінку той факт, що ці дані походять з 2022 та 2023 років, тобто проаналізовано найновіші явища польсько-українського простору в широкому розумінні. Варто розглянути пропозицію звести представлені статистичні дані до числових показників до 24 лютого 2022 року. Адже стабільне зростання кількості громадян України, які приїжджають до Польщі, фіксується не лише протягом останніх двох років.

Перший розділ під назвою „Вступ” є найкоротшим і є спробою стисло викласти історію польсько-українських відносин у XX та XXI століттях. У цьому розділі найбільш доречними були б посилання на літературу з даної тематики. Однак спосіб, у який подано зміст, що є лише вступом до подальших міркувань, пояснює відсутність будь-яких посилань на відповідну літературу. Заслуговують на увагу наведені у звіті найновіші статистичні дані. Для більш повного висвітлення теми варто розглянути

KIPR

можливість порівняння представлених статистичних даних щодо українців в Польщі в ширшому часовому діапазоні, аніж лише за два останні роки.

Другий розділ „Ініціатива допомоги Україні – огляд неурядових організацій” містить своєрідну класифікацію на такі організації: психолого-правові, гуманітарні, скаутські, спортивні та церковні. Такий поділ видається цілком обґрунтованим і відповідає характеру викладеного матеріалу. Це пов'язано з тим, що звіт вимагає чіткого викладення аналізованого змісту відповідно до певного заздалегідь визначеного методу. Звіт вимагає чіткого маркування аналізованого змісту відповідно до певної заздалегідь визначеної методики. Цей розділ є найширшим за обсягом і найбільш аналітичним. Ця частина звіту становить основу всього оглянутого документа. Автори - що слід оцінювати тільки позитивно - не обмежилися в своїх міркуваннях виключно звітом в рамках попередньо визначеної класифікації, хоча, звісно ж, детальні посилання на вчинені дії або бездіяльність, також слід відзначити та оцінити лише позитивно. Цей розділ супроводжується деякими висновками або аналізами, часто оформленими у вигляді рамок або маркованих списків. Це свідчить про перехід від простого звітування до найскладнішої сфери: оцінки проаналізованих дій, бездіяльності та подій. Ця частина звіту заслуговує на найвищу оцінку. Тим не менш, можна було б розглянути можливість узагальнення всього другого розділу, який є надзвичайно обширним, містить детальні факти, посилання на події або дії, вчинені в контексті окремих правових підстав. Можливо, цей підсумок слід доповнити загальними роздумами *de lege lata i de lege ferenda*.

Назва третього розділу „Співпраця органів місцевого самоврядування та неурядових організацій”, сформульована у змісті, може вводити в оману, адже лише на сторінці 77 звіту ми отримуємо інформацію, що це співпраця не органів місцевого самоврядування загалом, а конкретно: „Гміни Валбжих, співпрацюючих неурядових організацій з Нижньої Сілезії, Німеччини, Ірландії та України, підприємців та релігійних об'єднань”. Це не повинно нівелювати детальний опис, аналіз або висновки, що стосуються цієї конкретної географічної області. На жаль, узагальнення діяльності на території гміни Валбжих до місцевого самоврядування на всій території країни, що може підказувати саме заголовок третього розділу, може бути

KIPR

необґрунтованим з багатьох поглядів. Крім того, допомога польських громадських організацій Україні відбувалася не лише в контексті дій або бездіяльності місцевих самоврядувань, а й в контексті інших державних інституцій. Тут слід зазначити, принаймні: воєводські управління – які, зокрема, видають рішення щодо іноземців, включаючи дозволи на працю; повітові центри зайнятості – відповідальні, зокрема, за процедуру видачі декларацій про доручення роботи іноземцю, прикордонна служба – яка протидіє, зокрема, нелегальній імміграції та порушенням правопорядку у зв'язку з перебуванням іноземців на території Польщі; Державна інспекція праці – яка, серед іншого, контролює законність працевлаштування та іншої прибуткової зайнятості іноземців; управління освіти – які, серед іншого, видають висновки щодо іноземних документів, що підтверджують освіту; або вищі навчальні заклади – які проводять, зокрема, курси польської мови та семінари з основ права в Республіці Польща для іноземців. Нарешті, що стосується самих органів місцевого самоврядування, то слід мати на увазі, що до їхніх завдань належать, зокрема: реєстрація підприємницької діяльності, здійснення реєстрації місця проживання, транскрипція іноземних актів цивільного стану, реєстрація шлюбів, реєстрація народження дітей, видача свідоцтв про смерть, реєстрація транспортних засобів, видача або обмін водійських посвідчень, надання соціальної допомоги, виплата допомоги 500+, а також надання психологічної допомоги сім'ям, які потребують такої допомоги в рамках центру допомоги сім'ї. Тому ці конкретні прерогативи не можна недооцінювати або повністю ігнорувати в контексті діяльності з надання допомоги громадянам України – навіть якщо звіт стосується реалізації цієї діяльності виключно сектором громадських організацій. Також не можна обійти мовчанкою діяльність, що фінансується з Фонду притулку, міграції та інтеграції Європейського Союзу, яка здійснювалася і здійснюється в кожному воєводстві Республіки Польща.

Підсумовуючи, у звіті ретельно проаналізовано актуальне питання підтримки громадян України з боку неурядових організацій. Підхід неурядових організацій до цього питання видається абсолютно вірним. Класифікація цих організацій, звіт про діяльність цих організацій, формулювання відповідних правових засад, формулювання висновків чи аналіз – не викликають жодних застережень і

KIPR

KONFEDERACJA INICJATYW POZARZĄDOWYCH RZECZYPOSPOLITEJ

zasługują na całkiem pozytywną ocenę. Jednak niezbędno rozglądnąć szerszy podejście do problematyki w kontekście: czasowemu – nie tylko z 24 lutego 2022 roku po teraźniejszy czas, a wzdłuż ostatnich 10 lat; subiektywnemu – nie tylko w odniesieniu do organów miejscowego samorządu, a i do innych państwowych urzędów; geograficznemu – nie tylko w granicach gminy Walbжих, a całej terytorii Polski, przedmiotowemu – nie tylko wzdłuż założeń *ad hoc*, ale wzdłuż szeregu tak samo ważnych państwowych wyznaczonych kompetencji państwowych instytucji, wykonania których nie można niedoceniać w sferze polsko-ukraińskiej integracji na terytorii Rzeczypospolitej.

● Związek Stowarzyszeń
Konfederacja Inicjatyw
Pozarządowych Rzeczypospolitej
Aleja Zjednoczenia 50/U1
01-801 Warszawa

● REGON: 366784788
KRS: 0000668126
NIP: 5272800295

● biuro@konfederacjaipr.pl
konfederacjaipr.pl